

“Ha megelevenednék színpalettaként...”

Beszélgetés Szvák Annával

TÓTH KINGA

Márciusban nyílt meg Szvák Anna balassagyarmati képzőművész legújabb kiállítása Budapesten, a Macska Kávézó és Galériában. A tárlaton szereplő képek egyéni látásmódot tükröznek, sajátos „mesevilágot” mutatnak be. Az alkotói módszerről, nőiségről, színekről, formákról beszélgettünk.

– „Rajzolni festeni sosem tanultam.” – írod. Hogyan kerültél mégis kapcsolatba a képzőművészettel?

– Tíz évvel ezelőtt készültek az első rajzaim, akkor kezdtem naplót is írni. Hamar kiderült, hogy vannak olyan érzések, jelenségek, történések, amelyeket nem tudok szavakkal kifejezni, amiknek valamilyen módon felszínre kell törniük, hogy kontrollálatlanul papírra kerüljenek. Egyébként az egyes képek nagyon eltérő módon jöttek létre. Előfordul, hogy egy vázlat „egy az egyben” megjelenik a fejemben, mint egy fotó. Máskor viszont a történet, az „üzenet” van meg, és ehhez idomul aztán a forma. Nem alkotni szeretnék, nem az a célom, hogy létrehozzak valami „szépet”, hanem hogy kiadjak magamból valamit, hogy a rám ható, rajtam átszűrődő környezeti folyamatokat interpretáljam, úgy, ahogy én látom a dolgokat. Nem a valóságot szeretném „reprodukálni”. Nem az a típus vagyok, aki leül egy folyópartra, lefesti, amit lát, én, mondhatni, magamban nézelődök.

– *Hogyan jutottál el a mostani stílusodhoz?*

– Stílus... Inkább azt mondanám, kísérletező vagyok. Tény, hogy vannak visszatérő formák vagy színekombinációk, például a fekete-fehér-piros színeket gyakran használom egy kompozícióban. Ha megelevenednék színpalettaként, akkor ezekből a színekből állnék én magam is. Jellemző talán az is, hogy szeretem a „piszkos”, nem természetes, kevert színeket, és valamelyest expresszív a kifejezésmódom, belülről fakadó, ösztönös, asszociatív. Miközben rajzolok, festek, hihetetlen szabadságot érzek, nincs

tér, idő, perspektíva, anatómia. És így, ha nincs rajtam semmilyen kényszer, minden pötytynek, vonalnak, színnek megtalálom a helyét.

– *A képeidet vizsgálva azonnal szembetűnik a figurativitás (absztrakcióval kombinálva), főképp állat- és emberportrékat láthatunk munkáid között. Úgy gondolom, érezhetően üzenetet hordoznak ezek az emberből állatba átsejelő portrék. Milyen szerepet szánsz nekik?*

– A figurális ábrázolás abban az értelemben foglalkoztat, hogy a hétköznapokban is mindenben arcot vagy valami megelevenedő formát látok. Hangulatot, életérzést, jellemet próbálok megragadni, és ennek origója számomra a tekintet és a mimika, így ezek kerülnek fókuszba. Emberek állati ösztönökkel és állatok emberi érzésekkel...

– *...és a középpontban a humorral. Izgalmas, humoros, szarkasztikus világot ábrázolsz, néha egy egész történet megelevenedik...*

– Számomra a humor egyenlő az iróniával, a szarkazmussal. Gyakran mondják a képeimre, hogy sötétek és szomorúak. Valóban, a könnyed és vidám témákat továbbgondolom, kell valami feszültség vagy fintor, hogy teljesnek lássam a képet. Egyszer egy könnyed, vidám képet kértek tőlem, és arra gondoltam, egy mezőn virágcsokorral szaladó lány elég „vidám” lesz. Aztán, amikor elkészültem a vázlattal, és kezdett megelevenedni a kép, úgy éreztem, hogy valami hiányzik, még nem kész. Így néhány atombombát és égő tüzeket helyeztem a háttérbe. De szeretem a rejtvénytyszerű képeket is, ahol fel kell fejteni, meg kell találni az apróbb, rejtett mozzanatokat.

– *Alkotásaidból sugárzik a nőiség, a szexualitás, rendkívül vibráló, intenzív a színvilágod is.*

– Nagyon foglalkoztatnak a női szerepek, az, hogy hogyan változnak, alakulnak az évtizedek alatt, hogy milyen szerepek élnek párhuzamosan egy időben, egy személyiségben. Mi az a szerep- és elváráshalmaz, aminek meg kell felelni. Általában a szabadság-rabság képi szimbólumrendszerében értelmeződnek ezek a női figurák. Egyébként a társadalomkritika mint műfaj, szintén érdekel (fotóban, filmben, képzőművészetben, irodalomban egyaránt).

– *Több csoportos és egyéni kiállításod volt, néhány éve Oroszországban, legutóbb 2011 őszén Balassagyarmaton a Szerbtemplom Galériában voltak megtekinthetőek a munkáid. Március végétől pedig Budapesten, a Macska Kávézó és Galériában nyílt önálló kiállításod. Mostanában dolgozol-e újabb képeken, van-e újabb téma, amit szeretnél kifejtetni?*

– Folyamatosan jönnek az ötletek. Állandó téma a nőiség, és a formákkal, színekkel való játék. Remélem, a befogadónak is egy nagy kaland a munkáimmal való találkozás. Eljutni a címtől a képig és vissza. Úgy gondolom, elég tág játékteret adok.

